

LITHUANIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
LITUANIEN A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
LITUANO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 22 May 2006 (morning)
Lundi 22 mai 2006 (matin)
Lunes 22 de mayo de 2006 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Paanalizuokite, aptarkite **vieną** iš pateiktųjų tekstų:

1. (a)

Pačiame miestelio pakraštyje kėpsojo vieniša lūšnelė. Koplytėlę slepiančios sulaukėjusios alyvos kerojo beveik po pat langu. Lūšnoje gyveno Angelė Burnevičiūtė, dar jauna moteris, su sūnumi. Prieš septyniolika metų ją, beveik dar paauglę, temstančiuose laukuose užkalbino nepažįstamas žmogus – jis ir išprievertavo ją ten pat, paupio karklyne. Kai pasijuto esanti nėščia, Angelė nesutiko atsikratyti kūdikiu. Labai laukė dukters. Svajėjo apie mergaitę, nuo vienvėdės saugančią draugę. Gal slapčia tikėjosi, kad duktė atkeršys vyrų padermei už motiną? Seni Angelės tėvai nepakėlė smūgio – vienas paskui kitą atgulė kalnely, taip ir nesulaukė anūkės.

5 Tačiau gimė sūnus. Netikėtai ramiai Angelė su tuo susitaikė. Neprasiveržė jokia emocija. Dabar moteris turėjo keršto objektą čia pat, po ranka. Grįžusi su kūdikiu į šaltą pirkia, ji ištarė kažkam erdvėn:

– Jei nedavei tos, kurią galėčiau mylėti, ačiū bent už tą, kurio galiu neapkęsti.

Pavadino berniuką Simu – tai buvo pats bjauriausias vardas, kokį ji pajėgė sugalvoti. Vaikas augo, ir nuo pirmųjų dienų juos siejanti neapykanta buvo stipresnė už bet kokią meilę.

15 Simas augo vienišas. Buvo per mažas, kad suprastų, jog nekaltas nei jis, nei jo motina. Jo vengė net miestelio moterys. Artyn jo neprisileisdavo. Simas buvo tylus, nedraugiško žvilgsnio vaikas – regis, jau gimdamas jis žinojo kažkokią paslaptį, kurios kitas nesužino per visą gyvenimą. Kas supaisys, kokį suvokimą jis gavo drauge su gyvybe – jo elgesio nevaržė jokia logika. Pirmoje klasėje paklaustas, kuo bus užaugęs, atsakė: budeliu. Vaikai ujo jį kaip įmanydami, bet jis nebėgo iš pamokų, niekam nesiskundė. Keršydavo itin retai (iš anksto šito niekad negalėdavai nuspėti), tačiau jo kerštas būdavo žiaurus. Atrodė, kad nuo ankstyvos vaikystės jis viską daro tyčia, puikiai numatydamas, kas iš to išeis.

25 Kartą motina užklupo jį betraukiantį musei kojas. Nieko nepasakė. Niekad nieko nesakydavo. Prieš kelias minutes Simas buvo pastebėjęs alyvyne būrelį klasiokų. Suprato: seka jį. Motina nuėjo – be abejo, rykštės. Simas seniai žinojo, kas tai yra. Tačiau šį kartą turėjo įvykti kažkas ypatingo. Angelė nesuprato, kas dedasi sūnaus širdyje. Ir nenorėjo suprasti. Trupučiuką drebėjo rankos. Jei sūnus bus pabėgęs – niekis, sugausianti kitą kartą. Netrukus. Niekur neprapuls.

Simas laukė jos. Net virpėjo visas nuo to laukimo. Galugerkly buvo saldu saldu.

– Maukis kelnes, – burbtelėjo sugrįžusi motina.

30 Simas mėgavosi kiekviena akimirka. Visos juslės buvo nukreiptos alyvynan. Neskubėdamas atsisagstė kelnes – jautri jo ausis sugavo tylų šnaresį, vos girdimą aiktelėjimą, vėliau – trumpą baimingą kikenimą. Žiūrovai iš alyvų nebegalėjo pasprukti nepastebėti. Jiems teks tupėti iki galo ir išverti viską. Simas nebijojo. Priešingai, jis troško, kad viskas užsitėtų kiek tiktai įmanoma.

35 Kai lanksti rykštė įsisiurbė į nuogą kūną, Simas sukando lūpas, kad nesuriktų. Jis klausėsi. Smūgiai krito vienas po kito, netrukus krūmuose pasigirdo išgąstingas kūkčiojimas. Viena kita klasiokė tikriausiai nepakelia kraujo vaizdo, žiaukčioja – ir žiūri...

Galų gale Angelė neteko jėgų. Simas paeiti nebegalėjo, tačiau sukramtytos jo lūpos šypsojosi. Angelė krūptelėjo. Štai ko man visą laiką trūko, perbėgo mintis.

Nuo tos dienos Simas čiupdavo viską, kas pasipainiodavo jam po ranka: vabalą, žiogą, varlę. Nešdavo Angelei, jos akyse traukydavo gyvūnėliui kojas ar sparnus. Čia pat neliepiamas maudavosi
40 kelnes, svilindamas motiną įžūliu žvilgsniu, kol ši išgriebs iš kibiro tam reikalui užmerktą rykštę. Būdavo, iš laukų grįžusi, Angelė randa pilną trobą šukių – Simas guli kniūbsčias nuogu užpakaliu ant kraujo prisigėrusio suolo ir laukia jos. Motina pliekdavo Simą, kol šis netekdavo sąmonės.

Miestelyje sklido įvairiausios kalbos. kažkas pagaliau susirūpino ir išvežė Simą į internatą, tačiau jis pabėgo dar pakeliui. Po to nevykusio bandymo vyrai norėjo iškviesti psichiatrą, tačiau
45 Simas kažkaip suodė. Kuriam laikui abu su motina tarsį skradžiai žemę prasmego. Tada visi numojo ranka. Tesišino.

Kai Simui suėjo keturiolika metų, Angelė staiga pasikeitė. Nekentė sūnaus kaip ir anksčiau, bet jo nebemušė. Ėmė garsėti kaip gailėstingiausia miestelio moteris. Slaugė ligonius, prižiūrėjo
50 vaikus, pasirūpindavo senukais. Simą lyg užmiršo, o miestelio davatkos ėmė kuždėtis apie nusidėjėlės atsivertimą. Tuo tarpu Simas jau tvirtai žinojo vieną dalyką: jei tau labai sunku, susirask auką. Kankink ją, kiek užteks fantazijos ir jėgų. Anksčiau ar vėliau turi palengvėti.

Anita Kapočiūtė. *Traukinys Ryga-Simferopolis*. Apsakymai (1993)

1. (b)

Homewood Suites, Room 741

gerbiamieji
būkite tokie malonūs

susitarkime

5 jeigu rankšluostis kabo
tai reiškia “aš juo
toliau naudojuosi”

jeigu rankšluostis
ant grindų tai reiškia
“prašau pakeisti”

10 jei rankšluostis
ant mano klubų tai
reiškia “vakar žaidžiau
nukryžiuotąjį”

15 jei rankšluostis ant
mano galvos tai
reiškia “šiandien nieko
nenoriu matyti”

arba: “vakar
įnirtingai naudojausi”

20 jei rankšluostis
surištas mazgu
tai reiškia “vakar
užmušiau šimtą
vienu kirčiu”

25 jei rankšluostis kabo
ant šviestuvo tai reiškia
“visais iškilusiais
klausimais kreipkitės
į rankšluostį”

30 jei rankšluostis guli
ant grindų o aš
guliu rankšluostyje
tai reiškia “ačiū, man
jau gana. išskalbkit
35 mane ir padžiaukit”

Gintaras Grajauskas. Naujųjų laikų istorija: vadovėlis *pradedantiesiems*. Eilėraščiai (2004)
